

Đề thi

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO BÌNH DƯƠNG ĐỀ THI CHÍNH THỨC	KỲ THI TUYỂN SINH LỚP 10 TRUNG HỌC PHỔ THÔNG NĂM HỌC 2019-2020 Môn thi: NGỮ VĂN Ngày thi: 29/5/2019 Thời gian làm bài: 120 phút (không kể thời gian phát đề)
--	--

Câu 1 (2.0 điểm)

Đọc đoạn văn sau và trả lời các câu hỏi:

"... Đọc sách vốn có ích riêng cho mình, đọc nhiều không thể coi là vinh dự, đọc ít cũng không phải là xấu hổ. Đọc ít mà đọc kĩ, thì sẽ tập thành nếp suy nghĩ sâu xa, trầm ngâm tích lũy, thương lượng tự do đến mức làm đổi thay khi chất, đọc nhiều mà không chịu nghĩ sâu, như cưỡi ngựa qua chợ, tuy châu báu phơi đầy, chỉ tổ làm cho mắt hoa ý loạn, tay không mà về. Thế gian có biết bao người đọc sách chỉ để trang trí bộ mặt, như kẻ trọc phú khoe của, chỉ biết lấy nhiều làm quý. Đối với việc học tập, cách đó chỉ là lừa mình dối người, đối với việc làm người thì cách đó thể hiện phẩm chất tầm thường, thấp kém..."

(Ngữ văn 9, Tập hai - NXB Giáo dục 2007, trang 5)

- Đoạn văn trên được trích từ tác phẩm nào? Cho biết tên tác giả.
- Nêu nội dung chính của đoạn văn.
- Chỉ ra biện pháp nghệ thuật so sánh được sử dụng trong đoạn văn trên. Với cách so sánh đó, tác giả muốn phê phán điều gì?
- Em hãy nêu 03 sự ích lợi của việc đọc sách để làm rõ ý: " Đọc sách vốn có ích riêng cho mình".

Câu 2 (1.0 điểm)

Chỉ ra các từ ngữ thực hiện phép liên kết câu trong đoạn văn sau và cho biết tên gọi của các phép liên kết ấy:

“Văn nghệ nổi sợi dây đồng cảm kì diệu giữa nghệ sĩ với bạn đọc thông qua những rung động mãnh liệt, sâu xa của trái tim. Văn nghệ giúp cho con người được sống phong phú hơn và hoàn thiện nhân cách, tâm hồn mình. Nguyễn Đình Thi đã phân tích, khẳng định những điều ấy qua bài tiểu luận Tiếng nói của văn nghệ với cách viết vừa chặt chẽ, vừa giàu hình ảnh và cảm xúc ”

(Ngữ Văn 9, tập 2, NXB Giáo dục - 2007, trang 17).

Câu 3 (2.0 điểm)

“Con người sinh ra không phải tan biến đi như những hạt cát vô danh mà hãy ghi dấu trong cuộc đời này và trong trái tim của người khác” (V.Xukhomlinski) .

Việc thể hiện bản thân là một nhu cầu của lứa tuổi học sinh. Vấn đề đặt ra cho mỗi chúng ta: Thể hiện bản thân như thế nào là đúng đắn? Hãy viết một đoạn văn nghị luận xã hội (khoảng 10-15 dòng) **trình bày suy nghĩ của em về cách thể hiện bản thân đúng đắn trong môi trường học đường.**

Câu 4 (5.0 điểm)

Phân tích bài thơ sau để làm rõ sự cảm nhận tinh tế của nhà thơ trước biến chuyển của đất trời lúc sang thu:

Bỗng nhận ra hương ổi
Phả vào trong gió se
Sương chùng chình qua ngõ
Hình như thu đã về
Sông được lúc dềnh dàng
Chim bắt đầu vội vã
Có đám mây mùa hạ
Vắt nửa mình sang thu
Vẫn còn bao nhiêu nắng
Đã vơi dần cơn mưa
Sấm cũng bớt bất ngờ

Trên hàng cây đứng tuổi.

(**Sang thu** - Hữu Thỉnh - Ngữ văn 9, tập hai, NXB Giáo dục 2006, trang 70)

Đáp án

Câu 1 (2.0 điểm)

a. Đoạn văn trên được trích từ tác phẩm: Bàn về đọc sách của Chu Quang Tiềm

b. Nội dung chính của đoạn văn: Đọc sách không cốt lấy nhiều, quan trọng nhất là phải chọn cho tinh, đọc cho kĩ.

c. Biện pháp nghệ thuật so sánh được sử dụng trong đoạn văn trên: đọc nhiều mà không chịu nghĩ sâu, **như** cưỡi ngựa qua chợ, tuy châu báu phơi đầy, chỉ tổ làm cho mắt hoa ý loạn, tay không mà về. Thế gian có biết bao người đọc sách chỉ để trang trí bộ mặt, như kẻ trọc phú khoe của, chỉ biết lấy nhiều làm quý.

Với cách so sánh đó, tác giả muốn phê phán: những con người không biết cách đọc sách, đọc sách qua quýt, mơ màng, không đọng lại trong đầu

d. 3 sự ích lợi của việc đọc sách để làm rõ ý: “ Đọc sách vốn có ích riêng cho mình”.

- Nâng cao trình độ, tăng sự hiểu biết và tự tin trong giao tiếp, ứng xử

- Hoàn thiện nhân cách, đạo đức con người

- Đọc sách giúp bạn thành công trong cuộc sống: giúp bạn có những suy nghĩ, nhiều kiến thức thiết thực trong cuộc sống và giúp bạn vạch ra những định hướng tương lai.

- Tâm hồn tư thái: Rèn luyện được thói quen đọc sách, bạn sẽ tận dụng được mọi khoảng thời gian rảnh rỗi cho việc giải trí lành mạnh. Bạn sẽ không phải lãng phí thời gian vào các việc vô bổ tốn tiền và có hại cho sức khỏe. Hãy thư giãn bằng những cuốn sách sẽ giúp thêm yêu đời hơn.

Câu 2 (1.0 điểm)

Các từ ngữ thực hiện phép liên kết câu trong đoạn văn sau:

Phép lặp: "văn nghệ"

Phép thế: "những điều ấy" thay thế cho 2 câu "văn nghệ....."

Câu 3 (2.0 điểm)

Gợi ý:

Mở bài:

Giới thiệu câu nói của V.Xukhomlinski và vấn đề cần nghị luận.

Thân bài:

- Thể hiện mình là làm cho người khác thấy được những đặc điểm của bản thân qua những hành vi, cử chỉ, lời nói, việc làm...
- Thể hiện mình là một nhu cầu của lứa tuổi học sinh. Học sinh thể hiện mình để gây sự chú ý, để khẳng định bản thân hoặc để được tôn trọng, yêu thương...
- Ở môi trường học đường, học sinh có nhiều cách thể hiện bản thân:
 - + Có cách thể hiện tích cực, đúng đắn (chăm chỉ học tập, có ý thức kỷ luật, tích cực tham gia các phong trào, yêu thương và quan tâm bạn bè...)
 - + Biết ước mơ về những hoài bão tốt đẹp.
 - + Có cách thể hiện tiêu cực, sai trái (đánh nhau, nói năng thiếu văn hóa, ăn mặc không phù hợp, làm ngược lại những điều tốt đẹp mà thầy cô khuyên bảo...)
- Khẳng định những cách thể hiện bản thân tích cực. Lên án, phê phán những cách thể hiện bản thân sai trái, tiêu cực.
- Đề ra cách thể hiện tích cực của bản thân.

Kết bài:

Kết thúc vấn đề nghị luận.

Câu 4 (5.0 điểm)

1. Mở Bài

Giới thiệu tác giả, tác phẩm:

Dẫn dắt 3 khổ thơ và giới thiệu vấn đề cần nghị luận: Hai khổ đầu là bức tranh thu lúc giao mùa và những cảm xúc của nhà thơ trong thời khắc ấy còn khổ thơ 3 là những tâm tư, suy ngẫm của tác giả khi tiết trời sang thu.

2. Thân Bài.

*** Phân tích khổ 1 - Những tín hiệu báo mùa thu sang:**

- Cảm nhận tín hiệu thu về không gian gần bằng nhiều giác quan và sự rung cảm tinh tế

+ Hương ổi chín lan vào không gian, phả vào gió se

+ Sương đầu thu giăng mắc nhẹ nhàng, chuyển động chậm chậm nơi đường thôn ngõ xóm

+ Từ “bỗng” diễn tả sự ngạc nhiên, ngỡ ngàng của nhà thơ trước những phát hiện thú vị báo thu về

+ Động từ “phả” gợi lên hương thơm của ổi chín như sánh lại, luồn vào trong gió gợi lên cho người đọc hình dung được không gian và thời gian của tiết sang thu

+ Gợi ra hình dung của hương ổi chín lan trong không gian, phả vào gió se

+ Chùng chình – nghệ thuật nhân hóa: sương như có ý chậm lại, quẩn quýt, điều đó cũng gợi hình ảnh về bước đi của thời gian, nhẹ nhàng

***Phân tích khổ 2 - Quang cảnh thiên nhiên ngả dần sang thu:**

Sang khổ 2, bức tranh thu từ những thứ vô hình như hương ổi và gió đã chuyển sang những hình ảnh cụ thể, hữu hình, mở ra một không gian cao, rộng:

Dòng sông mùa thu vốn êm đềm, tĩnh lặng, dưới ngòi bút của Hữu Thỉnh, được nhân hóa như một con người đang “dềnh dàng”-nhẩn nha, cố ý chậm lại để cảm nhận vị thu.

Ngược lại với dòng sông, những cánh chim “bắt đầu vội vã” bay về phương Nam tránh rét. Có lẽ chính cái se lạnh của mùa thu đã báo trước cho những chú chim về sự dịch chuyển mùa!

Ấn tượng nhất vẫn là “những đám mây mùa hạ” thanh thoi, duyên dáng “vắt nửa mình sang thu”. Chữ “vắt” thật tinh tế, gợi cảm, khiến đám mây vốn

mềm, nhẹ được hình dung như chiếc khăn voan của người thiếu nữ vắt lên bầu trời, làm nhịp cầu nối giữa hạ và thu.

=>Khoảnh khắc giao mùa hiện lên tinh tế, sống động qua những câu thơ rất giàu chất tạo hình.

***Phân tích khổ 3: Là tâm tư, suy ngẫm của tác giả**

Vẫn còn bao nhiêu nắng

Đã vơi dần cơn mưa

- Các tính từ chỉ mức độ “vẫn còn”, “vơi dần” bớt từ chỉ mức độ rằng hạ nhạt dần, thu đậm nét hơn

- Quan sát tinh tế, nhạy cảm của tác giả: Sấm cũng bớt bất ngờ/ Trên hàng cây đứng tuổi

+ Hình ảnh thực của tự nhiên sang thu sấm thừa thốt, không còn dữ dội làm lay động hàng cây nữa

+ Nghệ thuật nhân hóa: “bớt bất ngờ” - trạng thái của con người

+ Hàm ý: con người khi cứng cáp, trưởng thành sẽ không còn sợ, hay cảm thấy bất ngờ trước những thử thách, sóng gió của cuộc đời. Con người từng trải sẽ vững vàng, kiên định hơn trước những tác động bất thường từ ngoại cảnh.

3. Kết Bài

- Với 3 khổ thơ trên nói riêng và cả bài “Sang thu” nói chung, Hữu Thỉnh đã góp cho thơ thu Việt Nam một áng thơ thật đẹp. Mặt khác nó đã cho ta thấy tình yêu thiên nhiên, tâm hồn tinh tế và ngòi bút tài hoa, sâu sắc của nhà thơ.